

אתם שדפדפתם אל סוף הסיפור
אתם שנולדתם אליו
ודימיתם שהוא כה פשוט וברור
וכאילו! מובן מאילו

אתם שזכיתם לעמוד ולכפוף
מול גדלות אין לה קץ ותכלה-
אל תקראו את הסיפור מהסוף
-קראו אותו מהתחלה.

אתם שהגעתם לפרק האחרון
וראיתם מהו כבוד מלכים
אתם שחזיתם בנוסע הארון
רבבות מהלכים ובוכים,

אתם שזכיתם לגעת, לחפוף
לשולי התקופה הגדולה-
אל תקראו את הסיפור מהסוף
-קראו אותו מתחלה.

ארוך הסיפור, יש פרקים בו קשים
דף ליום, דף ליום הוא נכתב
שלוש מאות וחמישה ושישים
כפול מאה ושבע שנותיו,
וגם אם ראשו השמימה קשור
הסולם אלי ארץ מוצב:

היה היה ילד- מתחיל הסיפור
ילד קטן להוריו.

היה היה ילד- מתחיל הסיפור
רחוק מן העין, רחוק מהציבור
וואבילניק,

עיררה קטנה ונידחת

הורים ואחים, מיטה ותנור

ותפילות אם לאידישע- נחת

והיה זה הילד לחיידר צועד
עם שאר חבריו מקפץ, מרקד
אל הרבי
, חומש ילמדו שם ביחד-
ואימא בבית, ולב שחרד
בתפילות רק לאידישע-נחת

ארוך השולחן וכולם מסביב
הרבי שואל, לייזר מניקה משיב.
-חריף הוא!

לא אצלי פה יפה יתפתח
בישיבה מקומו ורק בה הוא ייטיב
לעלות בתורה כפורח.

והילד מקשיב וליבו בו רחב:
בישיבה הא ילמד, הוא ושבע שנותיו-
פוניבז!

שם גדלים בתורה, כך נודע לו
ייסע לו לשם, כן, ייסע כבר עכשיו
ואמו תארז מזוודה לו.

שומעים השכנים זוקקים הגבות-
על מה זה ייסע כה רחוק וינדוד?
ילמד פה.

גם כאן ישיבה יש וסטנדר!
בן שבע הילד, תינוק הינו עוד
זקוק הוא לבית כסדר

אך אימו- היא רואה את הזיק בעיניו
ויודעת לקרוא את ברק אישוניו
נפרדת,

ופנים מליטה במטפחת
וחיבוק אחרון שמזרים בעורקיו
תפילותיה לאידישע נחת.

עגלה מטלטלת נוסעת הרחק
מי יבין לב הילד ומי יתעמק
וואבילניק
. האי- פעם ישוב עוד הביתה?
הנופים מתחלפים, העבר מתנתק
יגדלוהו מסכת וברייתא.

לעולם לא נדע על דמעות שמחה
לעולם לא נדע לילותיו שבכה
רק נדע זאת:

מני אז בית הוריו לא ראה הוא.
ונייר מכתבים יספרו לבדו
על שמחה כי גדל בתורה הוא.

לא, את סוף הסיפור אז כלל לא שיער
ילד בן שבע בודד
לא עיטור תהילה, לא ייחוס או פאר
לו את הבן הנודד.

מול עיניו לא עמדה אז תמונה מאירה
לרגלי ארון קודש מוזהב...
רק סטנדר של עץ וגמרא, וגמרא -
לא מעבר נשא את עיניו.

ואתם שדפדפתם אל סוף הסיפור
אתם שנולדתם אליו
ודימיתם אולי יש דרך קיצור
וכאילו מובן מאילו,

אתם שזכיתם לעמוד ולכפוף
מול גדלות אין לה קץ ותכלה -
אל תקראו את הסיפור מהסוף
- קראו אותה מהתחלה

סופות מלחמה סוערות ברחובות
רעמי תותחים והלמות לבבות
תרע"ד,
והועדת הארץ מתחת
בוורים נמלטים, מתפזרות ישיבות
בחוצות להט חרב ופחד.
מגף בית המדרש, ריק וקר האולם
נמלטו הלומדים, בלי נשמע כאן קולם
רק אחד פה,
חודשים שיושב כאן כסדר
עלם צעיר ששכח העולם
- מול עיניו רק גמרא על הסטנדר.

לבדו. לבדו. מי ידע אי הוריו
כתונת בד מלבושו, מכנסיו, נעליו
ולומד הוא.

חודשים שיושב כאן בחדר
מה יאכל, מה ילבש, איך יפגוש יקריו
כלום. עיניו בגמרא על הסטנדר.

פרוסות יבשות נשלחות לעיתים
קפוא הספסל ודוקר כמחטים
ולומד הוא,

והדף הוא חמים ומשביע
העתיד מעורפל, הספקות מבעיתים
והרמב"ם נהיר ומרגיע.

סופות מלחמה וסופות מושלגות
צינה באוויר, לבנים הגגות
הי, הביטו!

מי יצא אל הגג באין כסות לו?
ומצטנף בפינה מרוחות לועגות
ושיניו בלי הרף נוקשות לו?

- פה במים קפואים כותנתו יכבס
בידו מנפנף וכולו מפרכס
יחידה היא,

זו כסותו לעורו, אין שניה לה.
הן היום יום חמישי, לשבת יחדש
חולצתו שיבש כאן הלילה.

ננעצות הרוחות כאלפי שיפודים
נעשה כל הגוף חידודין חידודין
כך בשלג,
כהלל אז על גג בית הכנסת
בכל יום חמישי רק שמים עדים
לסודה של חולצה מכובסת.

מי ידע אי הוריו, לבדו, לבדו
את קרעי חולצתו יכסה בידו
ולומד הוא,
כבר שנה שיושב כאן בחדר.
מי ידע גורלו, מי ידע עתידו
כלום. עיניו בגמרא על הסטנדר

ואתם שדפדתם אל סוף הסיפור
אתם שנולדתם אליו
ודימיתם אולי יש דרך קיצור
וכאילו מובן מאיליו,

אתם שזכיתם לעמוד ולכפוף
מול גדלות אין לה קץ ותכלה.
אל תקראו את הספור מהסוף
קראו אותו מהתחלה.

***

רחוב מודיעין. חדר צר כפרוזדור
מיטות של ברזל וחלון קט לאור.
מפגיזים,

מוכרחים להחשיך את החדר!
שקי חול כבדים משמשים כמסתור
ובלי אור איך ילמד כאן כסדר?

אפלולי החדרון ואפל גם הלב
והחושך מוחש ממשי וצורב
הן מוכרח הוא ללמוד בינתיים!
כגיבור משותק על מיטה הוא יושב
וכדג שהוצא מן המים.

ופתאום רעיון כברק שמאיר
והלב מתרחב והמוח בהיר,
הבידעם!
הן אפשר לעלות וללמוד בו!
יטפס לתוכו, הנרות שם יבעיר
וימשיך בעניין שעמד בו!

בין שורות לבנים מבליח הנר
הקירות עירומים והטיח נושר
ושמחה שם.
ושמחה מצیפה וגולשת
ופתאום כל הבידעם כולו מזמר
מזמר עם סברה מחודשת.

מזמר ולמרות ששחח כבר הגב
ואבדה לו ביתו ואבדו גם כתביו
אלמוני כאן.
מעטים יפקדו את החדר
אך חדווה בליבו, אך שירה כל חייו
כי הוא חי. כי גמרא על הסטנדר

ואתם שדפדתם אל סוף הסיפור
אתם שנולדתם אליו
ודימיתם אולי יש דרך קיצור
וכאילו מובן מאיליו,

אתם שזכיתם לעמוד ולכפוף
מול גדלות אין לה קץ ותכלה-
אל תקראו את הספור מהסוף-
קראו אותו מהתחלה!

ים מגבעות ממלא יציעים
המונים על רגליים קמים מריעים
גדול הדור!

והרגש חמים ומציף הוא
ועולה השירה ובוקעה רקיעים
עוד ימים לימי מלך יוסיפו.

והשיר לא נפסק, וכגל אחר גל
מתגבר וסוחף ומקיף הקהל
גדול הדור!

אשרי מי שרואה בעיניים
כתבים, צלמים, האוויר מחושמל
כל הארץ כורה לו אוזניים.

דריכות באוויר, נשימה עצורה
לדבריו ממתינים בשקיקה, במורא
עוד מעט, גורלות הוא יחרוץ בשפתיים
רק עוד אחד בקהל עוד רכון על גמרא
כי אפשר עוד ללמוד בינתיים...

***

ואתם, שדפדתם אל ראש הסיפור
וראיתם ראשיתו כי מצער
יעלה על ליבכם בלי ספק אז הרהור
מחשבה אחת של מוסר!

אתם, הכותבים את סיפור חייכם
אל תישאו עיניכם לתהילה,
אל תכתבו את הסיפור מהסוף
כתבו אותו מהתחלה...

אל תקראו
את הספור
מהסוף...

קראו אותו
מהתחלה!